

**«Ұлы өнертапқыштыққа алғашқы қадам»
инновациялық идеялардың республикалық байқауын өткізу ережелері**

1. Жалпы ережелер

1. «Ұлы өнертапқыштыққа алғашқы қадам» инновациялық идеялардың республикалық байқауын өткізу ережелері (бұдан әрі – Байқау) оның мақсатын, міндеттерін, ұйымдастыру форматын, оны өткізу және қорытынды шығару тәртібін анықтайды.

2. Байқаудың мақсаты: білім алушыларға ғылым мен техниканың әр түрлі облысындағы, өнертапқыштық, зерттеу жұмыстарына тарту, талантты балаларға қолдау көрсету, тұлғаның шығармашылық құзыреттілігінде бәсекелестік артықшылықтарын қалыптастыру.

3. Байқаудың міндеттері:

1) білім алушылардың шығармашылығын, танымдылығын, интеллектуалды бастамаларын белсендіру;

2) білім алушылардың ғылыми-зерттеу істеріне қызығушылығын дамыту;

3) техникалық шығармашылық және өнертапқыштық облысында оқитын дарынды оқушылардың таланттыларын анықтау;

4) инновациялық өнертабыстар мен ғылыми-зерттеу облысында, шығармашылық жұмыстарды командамен орындаудың жаңа тәсілдері құзыреттілігін қалыптастыру;

5) іс-шаралар арқылы қосымша білім алуға балалардың санын көбейтуге көмектесу.

4. Байқауды Республикалық қосымша білім беру оқу-әдістемелік орталығы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің тапсырмасы бойынша **онлайн форматта** өткізеді.

5. Байқауды ұйымдастырушылар Ұйымдастыру комитетінің және әділ қазылар алқасының құрамын қалыптастырады, байқауды өткізуді жүзеге асырады, нәтижелерді талдайды және қорытындысын шығарады.

6. Республикалық кезеңде жобаларды қорғау ZOOM платформасында онлайн форматта жеке кесте бойынша жүзеге асырылады. Сілтемелер мен өткізу кестесі қосымша жолданатын болады.

2. Байқауды өткізу мерзімі

7. Облыстардың, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары ілеспе хатты **2023 жылғы 22 қыркүйекке** дейін электрондық поштаға жібереді: rumcdo_nton@mail.ru

8. Хатқа мыналар қоса тіркеледі:

1) Бауқаудың облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалалық кезеңдері жеңімпаздарының Байқауға қатысуы туралы өтінімі (Т.А.Ж., туған жылы, сыныбы, оқу орны, мекен-жайы, телефоны);

2) қатысушылардың жеке басын куәландыратын құжаттардың көшірмелері;

3) [youtube.com](https://www.youtube.com) арнасында орналастырылған видео материалдардың сілтемесі, мәтіндік сипаттама, 4 фотосурет.

9. Байқау қорытындысы, жеңімпаздардың дипломдары, қатысушылардың сертификаттары, жеңімпаз жетекшілеріне алғыс хаттар 2023 жылғы **3 қарашада** www.ziyatker.org сайтта орналастырылады.

10. Конкурса ұсынылған жұмыстар қайтарылмайды. Конкурсты ұйымдастырушылар конкурс материалдарын авторды көрсете отырып БАҚ-та жариялауға құқылы.

3. Байқауға қатысушылар

11. Байқауға облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалалық кезеңдерінің жеңімпаздары – республиканың жалпы орта, қосымша білім беру ұйымдарының білім алушылары қатысады. Қатысушылардың жас санаты: 10-17 жас.

12. Жалпы қатысушылардың саны – 150 адам (разнарядқаға сәйкес).
Топ жетекшісі білім алушылардың Байқауға қатысуын үйлестіреді.

4. Байқауды өткізу тәртібі және шарты

13. Балаларды бұқаралық іс-шараларға қатыстыру арқылы қосымша білім беру жүйесінде қамтылуын арттыру үшін Байқау екі кезеңде өткізіледі:

бірінші кезең (іріктеу) – өңірлік:

мектепшілік Байқау;

аудандық (қалалық) Байқау;

облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалалық Байқау.

екінші кезең (қорытынды) – республикалық Байқау.

14. Байқаудың Бірінші (іріктеу) кезеңін өткізу мерзімі аудандық (қалалық), облыстардың, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары басшыларының бұйрықтарымен анықталады.

Байқау санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларын, дезинфекция, кварцтау, желдету режимін сақтау, адамдардың жаппай жиналуына жол бермеу арқылы немесе қашықтан өткізіледі.

15. Байқау келесі номинациялар бойынша өткізіледі:

1) **автокөліктің қолданыстағы модельдерін әзірлеу саласындағы техникалық құрастыру – 1 қатысушы** (автобустар, жеңіл көлік, жүк көлігі, арнайы техника, тәжірибелік модельдер және жол таңдамайтын көліктер);

2) **өндіріс саласындағы техникалық құрастыру – 1 қатысушы** (станок жабдықтары, техникалық ойыншықтарды қоса алғанда әр түрлі техникалық нысандар моделдері, оның ішінде дәстүрлі емес материалдардан (қағаз-пластиктен және т.б.) жасалған тәжірибелік модельдер);

3) **ауыл шаруашылық техникалар мен жабдықтар саласындағы техникалық құрастыру – 1 қатысушы** (трактор модельдері, комбайн, тұқым сепкіш, жүк тиегіш, жүк іріктегіш, шөмеле үйетін машина, ауыл шаруашылық кешендері, тәжірибелік модельдер және т.б.);

Осы номинациялар бойынша жобаны қорғау ZOOM платформасында онлайн форматта 2023 жылғы 23 қазанда сағат 10.00-13.30 аралығында өтеді.

4) **әскери техника саласындағы техникалық құрастыру – 1 қатысушы** (танк модельдері, зеңбірек, бронетранспортерлер, әуеқорғаныс құрылғылары, тәжірибелік модельдер тапаншадан, қарудан, автоматтан және т.б. басқа);

5) **су көлік саласындағы техникалық құрастыру – 1 қатысушы** (ауа жастықшалы кеме моделі, кеме, яхта, гидроплан, катер, қайық, тәжірибелік модельдер және т.б.);

6) **жылу энергетикасы, электр энергетикасы, баламалы энергетика саласындағы модельдер – 1 қатысушы** (ядролық энергетика және жылу физикасы; альтернативті және көміртекті емес энергетика; энергия үнемдеуші технологиялар; отын өндіру және өңдеу; радиоактивті қалдықтарды сақтау және қайта өңдеу технологиясы және т.б.);

Осы номинациялар бойынша жобаны қорғау ZOOM платформасында онлайн форматта 2023 жылғы 24 қазанда сағат 09.30 - 13.00 аралығында өтеді.

7) **авиация саласындағы модельдер** авиациялық техника әзірлеу саласындағы модельдер – 1 қатысушы (ұшақтар, тікұшақтар, пилотсыз ұшатын аппараттар, экранопландар, гидроұшақтар, амфибиялар және т.б.);

8) **космонавтика және аэрокосмос техникасы саласындағы модельдер – 1 қатысушы** космос техникасын әзірлеу саласындағы модельдер (зымыранды жүйелер, космос станциялары, спутниктер, аппараттар және т.б.), зымыран құрастыру (космос кемелері, зымырандар және ілеспелі техника);

Осы номинациялар бойынша жобаны қорғау ZOOM платформасында онлайн форматта 2023 жылғы 25 қазанда сағат 09.30 - 13.00 аралығында өтеді.

Легороботтарды пайдалануға тыйым салынады. Бұл модельдер ашық микроконтроллерде, дистанциялық пультттер, мүмкіндігінше механикаландырылған, электрлендірілген модельдерде орындалуы керек. (42 ВТ жоғары ток кернеуі тыйым салынады).

16. Қолданыстағы модельдердің демонстрациясын қорғау уақытының ұзақтығы 3-5 минут. Модельдерді қатысушы өз бетінше орындауы керек. Лазерлік станокта 3 D – басып шығаруда және кесуде орындалған модельді ішінара орындауға ғана рұқсат етіледі (25% - дан аспайды). Барлық номинациялар бойынша ұсынылған модельдер іске жарамды болуы әрбір қатысушы үшін міндетті шарт болып табылады.

17. Модельді қорғауды бағалауға басқа конкурста патенттің немесе жүлделі орынның болуы әсер етпейді.

18. **Бағалау өлшемдері:**

қолданыстағы модельдің сипаттамасы;

автордың шығармашылық идеясы;

қолданыстағы модельдің практикалық маңыздылығы;

қолданыстағы модельдің өзектілігі;

қолданыстағы модельдің сапасы мен функционалдығы;

тақырыпты ашудың толықтығы.

5. Байқау қорытындысын шығару және жеңімпаздарды марапаттау

19. Кәсіби әділқазылар алқасы байқау жұмыстарын 10 балдық жүйе бойынша Байқаудың бағалау өлшемдеріне сәйкес бағалайды. Қазылар алқасының мүшелері бағалау парақтарын толтырады, байқау жұмыстарын бағалау өлшемдеріне сәйкес әрбір параметр бойынша балл қояды.

Әділ қазылар алқасының шешімі нақты және хаттамамен ресімделеді.

20. Әділқазылар алқасының мүшелері жеңімпаздарды анықтайды. Жеңімпаздар I, II, III дәрежедегі дипломдармен және сыйлықтармен, ал

жеңімпаздардың жетекшілері алғыс хаттармен марапатталады. Барлық қатысушыларға Байқауға қатысқаны туралы сертификаттар беріледі.

21. Сыйлық жеңімпазға өтінімде көрсетілген мекенжай бойынша жеткізу қызметі арқылы табыс етілгені туралы хабарламамен жіберіледі. Сыйлықты алған туралы қабылдау-тапсыру актісі сыйлықпен бірге қоса беріледі.

Алушы сыйлықты алғаннан кейін қабылдау-тапсыру актісіне қол қойып, Т.А.Ә. және телефонын көрсетіп, сыйлықты алғаны туралы құжаттың сканерленген нұсқасын немесе фотосын, жеңімпаздың сыйлықпен түскен фотосын rumcdo_nton@mail.ru электронды поштасы арқылы кері жібереді.

22. Жеңімпаздардың дипломдары, олардың жетекшілеріне алғыс хаттардың және қатысушыларға сертификаттардың электронды нұсқалары www.ziyatker.org сайтында автоматты түрде жүктеу мүмкіндігімен **2023 жылғы 03 қарашада** орналастырылады.

Анықтама телефоны: 8(7172) 64-75-89, 87475475805.

Хатқа қосымша

«Ұлы өнертапқыштыққа алғашқы қадам» инновациялық идеялардың республикалық байқауына қатысуға өтінім

Жұмыстың аталуы	Youtube арнасына сілтеме	Қатысушының Т.А.Ә.	Туған жылы	Қатысушының тұрғылықты мекенжайы, электронды поштасы, байланыс телефоны
автокөліктің қолданыстағы модельдерін әзірлеу саласындағы техникалық құрастыру				
өндіріс саласындағы техникалық құрастыру				
ауыл шаруашылық техникалар мен жабдықтар саласындағы техникалық құрастыру				
әскери техника саласындағы техникалық құрастыру				
су көлік саласындағы техникалық құрастыру				
жылу энергетикасы, электр энергетикасы, баламалы энергетика саласындағы жобалар				
авиация саласындағы жобалар				
космонавтика және аэрокосмос техникасы саласындағы жобалар				

Қатысушыларды бөлу парағы

№	Облыстар мен республикалық маңызы бар қалалар	Қатысушылар саны
1	Абай	7
2	Ақмола	8

3	Ақтөбе	8
4	Алматы	7
5	Атырау	7
6	ШҚО	8
7	Жамбыл	8
8	Жетісу	7
9	БҚО	8
10	Қарағанды	8
11	Қостанай	8
12	Қызылорда	8
13	Маңғыстау	7
14	Павлодар	8
15	СҚО	7
16	Түркістан	7
17	Ұлытау	7
18	Астана қаласы	8
19	Алматы қаласы	7
20	Шымкент қаласы	7
		150